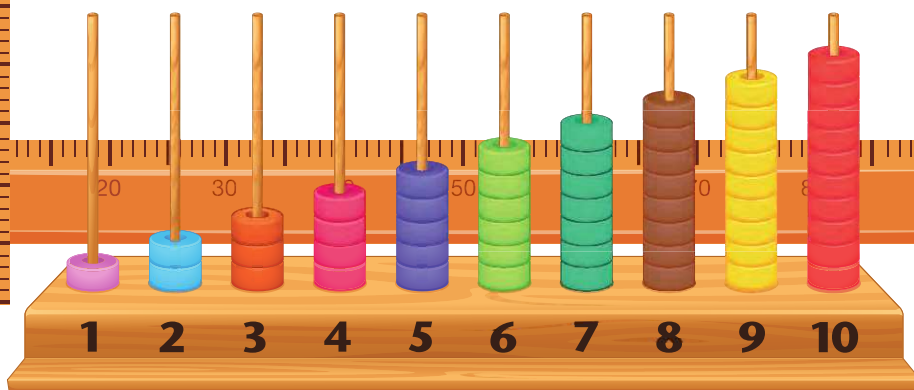

Дорогий першокласнику! Дорога першокласнице!

Продовжуємо нашу мандрівку. Далі у світ математичних знань тебе поведе третя частина посібника. На його сторінках ти знайдеш матеріал, завдяки якому навчишся не лише утворювати й записувати числа від 11 до 100, а й порівнювати їх та виконувати з ними арифметичні дії. Ти зможеш і надалі вдосконалювати свої вміння складати та розв'язувати задачі, знаходити значення виразів, вимірювати і креслити відрізки й геометричні фігури.

Працюй старанно та наполегливо, і тобі все вдасться.

Бажаємо наснаги й успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— запам'ятай;

— робота в парах або групах;

— кругові вирази;

— виконай за допомогою лічильного матеріалу;

— порівняй;

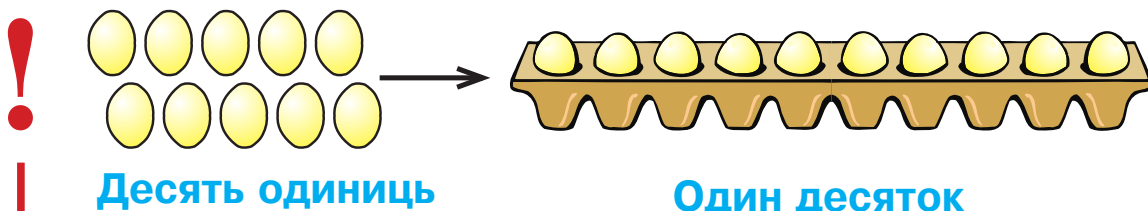

— творчі завдання.

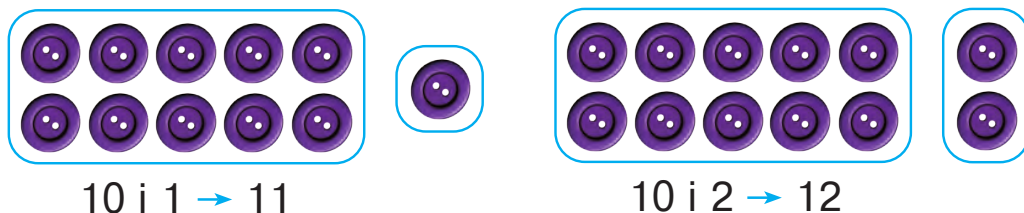
ЧИСЛА 11–20

Усна і письмова нумерація чисел 11–20

1. Пригадай, що таке десяток.

2. Поясни, як утворили наступні числа після числа 10.

3. Досліди утворення поданих чисел. Прочитай їхні назви. Скільки цифр потрібно для запису кожного числа?

Одинáдцять		11
Дванáдцять		12
Тринáдцять		13
Чотирнáдцять		14
П'ятнáдцять		15
Шістнáдцять		16
Сімнáдцять		17
Вісімнáдцять		18
Дев'ятнáдцять		19
Два́дцять		20

4. Напиши за зразком.

11	11	12	12	13	13
14	14	15	15	16	16
17	17	18	18	19	19
20	20				

5. Скільки гривень на кожному малюнку? Запиши відповідні числа.

.

.

.

6. Запиши «сусідів» поданих чисел.

10	11	12	.	19	.	.	15	.
----	----	----	---	----	---	---	----	---

7. Складіть і розв'яжіть задачі за малюнками.

1.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. **Стільки ж**

?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. 11 10 16 6 15 15
 20 10 10 16 18 19

9. У гаманці було 4 білі та 5 жовтих монет.

1) Скільки монет було в гаманці?

2) Яких монет було більше і на скільки?

10. У записах зникли знаки «+» і «-». Постав ці знаки так, щоб рівності були правильними.

$7 \square 1 \square 2 = 10$

$7 \square 1 \square 2 = 4$

$7 \square 1 \square 2 = 8$

$7 \square 1 \square 2 = 6$

11.

$5 - 3$

$3 + 6$

$2 + 8$

$9 - 8$

$8 - 4$

$4 + 1$

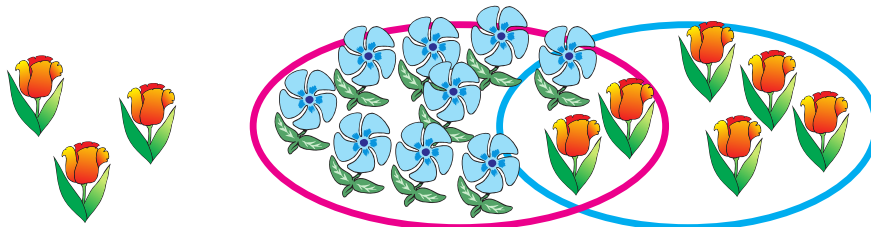
$1 + 5$

$7 - 4$

$6 + 2$

$10 - 3$

12.

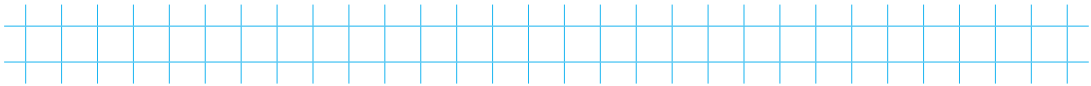
Десятки та одиниці

1. Досліди таблицю.

Число	Десятки	Одиниці
Десять	1	0
Одинадцять	1	1
П'ятнадцять	1	5

Числа другого десятка складаються з **десятків** та **одиниць**. Одиниці записують на першому місці справа, а десятки — на другому місці.

2. Запиши числа: шістнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, тринадцять. За поданим у таблиці зразком назви кількість десятків та одиниць у кожному з цих чисел.

3. Скільки всього гривень на кожному малюнку? Скільки в кожному числі десятків? Скільки одиниць?

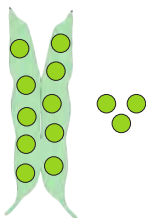

$$\square\square = \square\square + \square$$

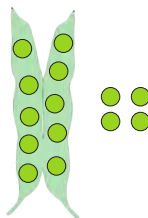

$$\square\square = \square\square + \square$$

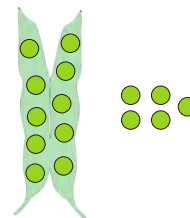
4. За допомогою горошин утвори й запиши числа.

$$\square + \square\square = \square\square$$

$$\square + \square\square = \square\square$$

$$\square + \square\square = \square\square$$

5. Укажи кількість десятків та одиниць у кожному з даних чисел за зразком.

Число	Десятки	Одиниці
тринадцять	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="3"/>
двадцять	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="0"/>
сімнадцять	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="8"/>

6. Запишіть числа за зразком.

$$1. \quad 13 = 10 + 3 \qquad 14 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.}$$

$$18 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.} \qquad 12 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.}$$

$$2. \quad 19 = 10 + 9 \qquad 11 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.}$$

$$17 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.} \qquad 15 = \boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.}$$

7. У зоопарку жило 9 поні. Сім поні взяли на ферму. Скільки поні залишилось у зоопарку?

Grid for writing the answer to question 7.

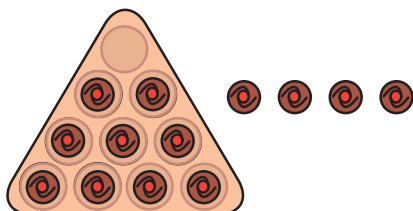

$$\boxed{3 + 7} \quad \boxed{1 + 7} \quad \boxed{9 - 3} \quad \boxed{4 + 5} \quad \boxed{5 + 2}$$

$$\boxed{7 - 4} \quad \boxed{8 - 3} \quad \boxed{2 + 2} \quad \boxed{6 - 5} \quad \boxed{10 - 8}$$

Grid for writing the answers to question 8.

9.

Grid for writing the answer to question 9.

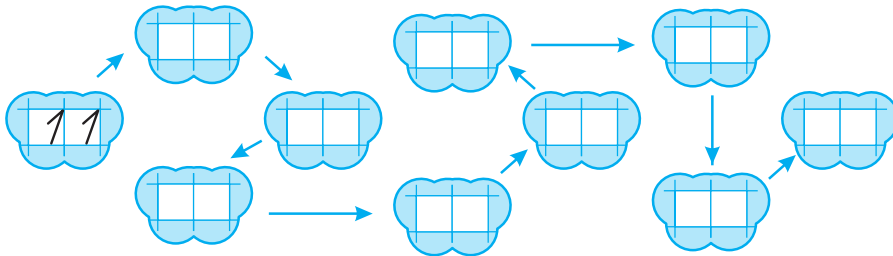

Числа другого десятка. Одноцифрові та двоцифрові числа

1. Повтори назви чисел другого десятка. Скільки в кожному числі десятків? Скільки одиниць?

	Десятки	Одиниці	
Десять	1	0	10
Одинадцять	1	1	11
Дванадцять	1	2	12
Тринадцять	1	3	13
Чотирнадцять	1	4	14
П'ятнадцять	1	5	15
Шістнадцять	1	6	16
Сімнадцять	1	7	17
Вісімнадцять	1	8	18
Дев'ятнадцять	1	9	19
Двадцять	2	0	20

2. Запиши числа другого десятка, орієнтуючись за стрілками.

3. Запиши подані числа в порядку зростання.

16, 12, 19, 13.

4. Запиши подані числа в порядку спадання.

14, 18, 15, 17.

Додавання та віднімання виду $10 + 8, 18 - 8, 18 - 10$

1. Склади вирази і знайди їхні значення за зразком.

$$10 + 5 = 15$$

$$15 - 5 = 10$$

$$15 - 10 = 5$$

$$\boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.} = \boxed{.} \boxed{.}$$

$$\boxed{.} \boxed{.} - \boxed{.} = \boxed{.} \boxed{.}$$

$$\boxed{.} \boxed{.} - \boxed{.} \boxed{.} = \boxed{.}$$

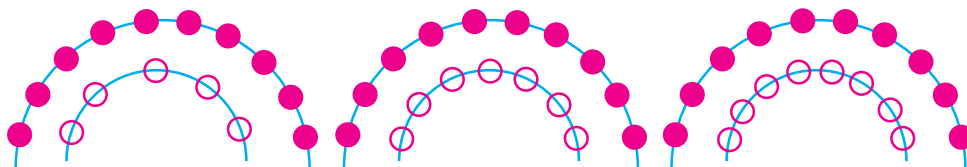

$$\boxed{.} \boxed{.} + \boxed{.} = \boxed{.} \boxed{.}$$

$$\boxed{.} \boxed{.} - \boxed{.} = \boxed{.} \boxed{.}$$

$$\boxed{.} \boxed{.} - \boxed{.} \boxed{.} = \boxed{.}$$

2. Обчисли.

$$10 + 5 = .$$

$$10 + . = .$$

$$10 + . = .$$

3.

$$10 + 6 = .$$

$$16 - 6 = .$$

$$16 - 10 = .$$

$$10 + 9 = .$$

$$19 - 9 = .$$

$$19 - 10 = .$$

$$10 + 3 = .$$

$$13 - 3 = .$$

$$13 - 10 = .$$

4. Запиши подані числа в порядку зростання.

11, 17, 20, 14, 12.

5. Запиши подані числа в порядку спадання.

16, 19, 13, 11, 18.

6. Накресли відрізок, на 10 см довший за даний.

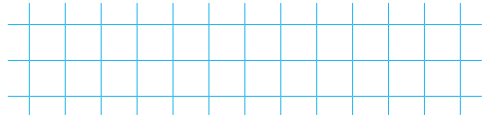

7. Розташуйте літери в порядку спадання чисел і отримаєте слово. Запишіть його.

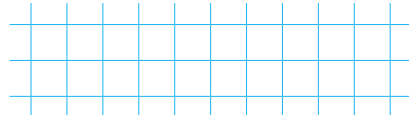
1.

11	14	10	13	15	12
Н	О	А	Р	В	О

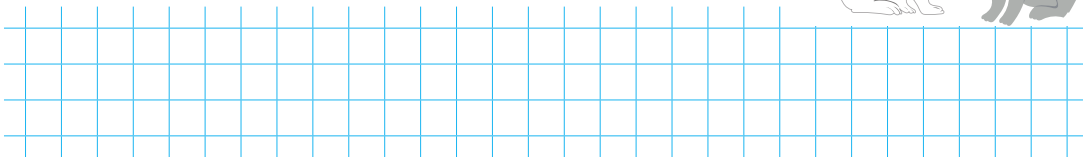

2.

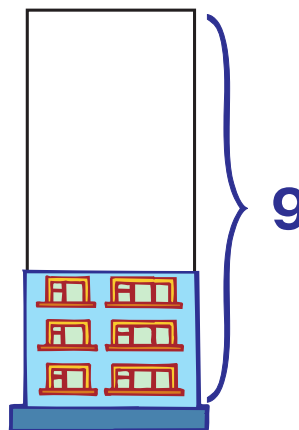
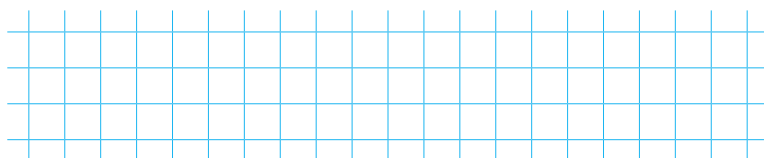
18	20	16	19	17
Є	З	Ь	А	Ц

8. Три білі кролики зустріли 6 сірих кроликів. Скільки кроликів зустрілося?

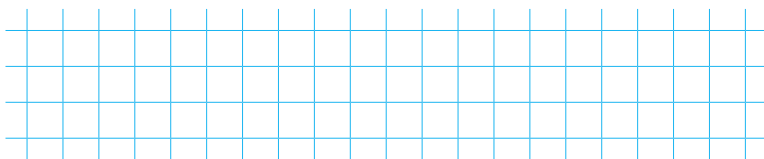

9. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

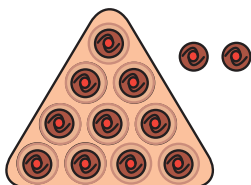

10. Доповни і розв'яжи задачу.

У будинку було поверхи. Добудували ...

- 11.

ЗМІСТ

Числа 11–20	4
Усна і письмова нумерація чисел 11–20	4
Десятки та одиниці	7
Числа другого десятка. Одноцифрові та двоцифрові числа ..	9
Додавання та віднімання виду $10 + 8$, $18 - 8$, $18 - 10$	11
Додавання та віднімання числа 1 у межах 20	13
Урок-дослідження. Дециметр	15
Урок-дослідження. Доба	18
Урок-дослідження. Годинник	21
Додавання чисел у другому десятку	23
Віднімання чисел у другому десятку	25
Невідоме зменшуване	28
Невідомий від'ємник. Циліндр	30
Урок-дослідження. Кут. Побудова кута	32
Числа 21–100. Додавання та віднімання чисел у межах 100 без переходу через розряд	33
Нумерація чисел 21–100. Круглі числа	33
Числа першої сотні	37
Наступне і попереднє число. Числа-«сусіди»	41
Додавання та віднімання числа 1 у межах 100	43
Додавання і віднімання на основі десяткового складу числа в межах 100	45
Додавання виду $43 + 20$, $43 + 2$	48
Додавання виду $30 + 26$, $3 + 26$	50
Віднімання виду $65 - 30$, $65 - 3$	52
Урок-дослідження. Метр	54

Додавання двоцифрових чисел без переходу через десятки (загальний випадок).....	56
Віднімання двоцифрових чисел без переходу через десятки (загальний випадок).....	58
Знаходження значень виразів та розв'язування задач.....	60
Повторення та закріплення вивченого	62
Цікаві завдання	90
Задачі про кішечку Касю	90
Цікаві рівності.....	91
Задачі про зебру-модницю	92